

VERENIGINGS NIEUWS

NCBR krijgt eerste dassenburcht in beheer

Na onderhandelingen die meer dan twee jaar duurden is de NCBR er onlangs in geslaagd drie dassenburchten (één bij- en twee hoofdburchten) van de Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen (NMBS) in beheer te krijgen. De burchten zijn allen gelegen in de hoge berm van de spoorweg die Voeren doorsnijdt en enkele spelen een zeer belangrijke rol bij de instandhouding van de lokale dassenpopulatie. Naast het terrein waarin de burcht gelegen is, heeft de NCBR eveneens een strook van 100 meter langs beide zijden van de burcht als buffer in beheer genomen. Een vierde (bij)burcht die eveneens in de onmiddellijke omgeving van de spoorlijn ligt, valt jammer genoeg net buiten het eigendom van de NMBS, maar er werd afgesproken het gedeelte van de spoorwegberm dat aan deze burcht grenst

De NCBR stelt voor in Vlaanderen, net als in Nederland, een premie te geven aan de grondeigenaar voor het gedogen van dassenburchten.
Foto Pieter Elbers.

eveneens als reservaatzone te erkennen.

Het beheer bestaat vooreerst uit het kappen van het hakhout op en rond de burcht. Tot nog toe werd dit werk aan een onderhoudsbedrijf overgelaten. Omdat de werklieden geen rekening hielden met de aanwezigheid van de das, werd de burcht telkenmale aanzienlijk beschadigd en verstoord en

steeds volledig kaalgekap. Door zelf het beheer van de meer dan 1 kilometer lange spoorwegstrook in handen te nemen, hoopt de NCBR voortaan de versterking tot een minimum te beperken.

Tegelijk zal een systeem worden uitgedokterd om het aantal dassen dat door treinen wordt aangereden terug te dringen. Daarbij wordt onder meer gedacht aan een dassenkerend raster, waarmee vermeden wordt dat jonge dassen op de rails spelen en daarbij verrast worden door een voorbijrazende trein. De liggingen van de burchten lenen zich hier uitstekend toe. Dit voorstel stuit voorlopig nog op tegenstand omwille van de financiële consequenties van zo'n project. Voorlopig ligt er geen andere duurzame oplossing in het verschiet.

Dirk Criel

Muizenweekend in de Zaanstreek

In zowel juni als oktober is er door de veldwerkgroep van de VZZ een zoogdierweekend georganiseerd in de Zaanstreek. De weekeinden hadden tot doel zoogdieren te inventariseren in enkele bedreigde gebieden ten westen van Zaandam, namelijk het Guisveld, de Reef en het Westzijderveld. In juni stonden de vleermuizen centraal, van welk onderzoek de resultaten beknopt in Zoogdier 1990/2 zijn verschenen, terwijl in het weekend van 5 tot 7 oktober de kleine zoogdieren de meeste aandacht kregen. Vooral het vaststellen van kwetsbare soorten, zoals de noordse woelmuis

De meest gevangen soort in het Guisveld was de dwergmuis.
Foto Pieter Elbers.

en waterspitsmuis was van belang.

Er was ruime belangstelling voor het weekend: ruim 25 kampdeelnemers hebben, ondanks het slechte weer met re-

De noordse woelmuis kreeg veel belangstelling. *Foto Pieter Elbers.*

gen en zuidwesterstorm, meegeholpen de 200 vallen uit te zetten en op gezette tijden te controleren. In het Guisveld werden 100 vallen uitgezet, in het Westzijderveld en de Reef

ieder 50. In totaal werden de vallen vijf maal gecontroleerd en werden 400 valnachten gemaakt.

In totaal werden 57 vangsten gedaan, verdeeld over vijf soorten: bosspitsmuis *Sorex araneus*, waterspitsmuis *Neomys fodiens*, noordse woelmuis *Microtus oeconomus*, dwergmuis *Mycromys minutus* en wezel *Mustela nivalis*. Het vangstpercentage berekend over de controles bedraagt slechts 5,7%, dat echter voor moerassige gebieden meer regel is dan uitzondering.

Van de noordse woelmuis werden meteen de eerste avond al enkele exemplaren gevangen en gedurende het weekend in plastic bakken verzorgd en bewonderd. De soort is zowel op verschillende plaatsen in het Guisveld als in het Westzijdeveld gevangen. De noordse woelmuis komt hier gelukkig nog op veel plaatsen voor. Ook de waterspitsmuis werd meteen de eerste avond al gevangen langs een rand van een vochtig rietveld en een grasland. Het exemplaar is meegevoerd en enkele dagen op het kamp gevoerd met regenwormen. Na de laatste valcontrole is het exemplaar weer op dezelfde plaats losgelaten. De meest gevangen muizesoort gedurende het weekend was de dwergmuis met een totaal van 22 exemplaren. Hoewel het vangen van een wezel in een muizeval meestal een toevalligheid is, werden dit weekend maar liefst drie verschillende exemplaren gevangen en nog wel in alle drie de gebieden. Buiten de inventarisatiegebieden, langs een wegberm nabij de kampboerderij is ook nog één veldmuis gevangen.

Minstens zo merkwaardig als deze vele leuke vangsten was het volledig ontbreken van de bosmuis. Al met al kunnen we terugkijken op een zeer geslaagd weekend, dat ondanks het slechte weer succesvol is verlopen.

Kees Mostert

Variadag VZZ

De Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming organiseert op zaterdag 23 februari 1991 een lezingendag over diverse soorten zoogdieren in het Museum voor Geologie en Mineralogie, Hooglandse Kerkgracht 17 te Leiden. Toegang vrij.

Het museum is lopend vanaf het station Leiden in een kwartiertje te bereiken, via de Stationsweg (vanuit het station rechtdoor), aan het eind links de brug over, rechtdoor de Haarlemmerstraat in, rechtsaf bij de Gordijn Discount de Hooglandse Kerkstraat in, bruggetje over, na 75 meter aan de rechterhand.

Voor de leden bestaat de mogelijkheid om meegebrachte materialen achterin de vergaderruimte uit te stallen. Ook kunnen 'posters' worden opgehangen, bijvoorbeeld met resultaten van een zelf verricht onderzoekje, of oproepen tot medewerking. Vlak voor de middagpauze is er gelegenheid voor de leden om korte mededelingen of oproepen te doen. Graag van tevoren even contact opnemen met Jaap Mulder, die ook enige praktische hulp kan bieden bij het maken van posters.

Programma:

- 10.00 uur ontvangst; koffie verkrijgbaar.
- 10.20 uur opening dagvoorzitter; mededelingen van het bestuur.
- 10.30 uur Kees Mostert: **De noordse woelmuis, zeldzaam of kwetsbaar?**

De noordse woelmuis is bestempeld tot een zogenaamde 'prioritaire soort' in het Natuurbeleidsplan. Wat is zijn huidige status, en wat moet er gebeuren om de soort te beschermen?

- 11.15 uur Luc Wauters: **De ecologie van de eekhoorn in diverse biotopen.**

De spreker heeft in België jarenlang onderzoek gedaan naar het leven van de eekhoorn.

- 12.00 uur **Korte mededelingen van leden.**

- 12.30 uur middagpauze; in de zaal is alleen koffie verkrijgbaar, de stad biedt echter diverse mogelijkheden.

- 13.30 uur Nicoline Elsink: **Zoogdieren in de aanbidding.**

Nicoline is bij de VZZ belast met het zoogdierpromotieproject. Ze zal in dit praatje aangeven hoe men zoogdieren het beste in grotere kring populair kan maken.

- 13.50 uur J.Poutsma: **Reeën, aangepast aan het Nederlandse landschap.**

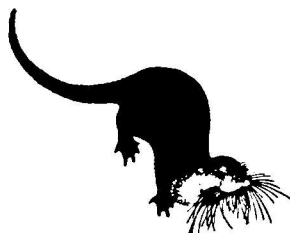
De wilde hoefdieren blijven in de VZZ relatief onderbelicht; de VZZ prijst zich daarom gelukkig de reeën-kenner Poutsma bereid gevonden te hebben een en ander over de nogal verborgen leefwijze van deze soort te vertellen.

- 14.30 uur theepauze.

- 14.50 uur Simon Capt (Zwitserland): **The ecology of the reintroduced Lynx in Switzerland.**

De spreker is reeds jaren betrokken bij het onderzoek waarbij vele lynxen met zenders werden gevolgd, en kan zijn verhaal met prachtige dia's illustreren. De belangrijkste prooi-soorten van de lynx zijn gems en ree.

Inlichtingen: Jaap Mulder, tel. 071-277473 of 02510-32210 (NL).

Vergoedingen voor dassenburchten

Door de NCBR werd ter attentie van het Ministerie van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting een notitie opgemaakt, waarin wordt voorgesteld een plan op te stellen dat er op gericht is de laatste in Vlaanderen aanwezige dassenburchten te verwerven of te beheren. Gelijktijdig werd voorgesteld een systeem uit te werken waarbij aan de eigenaars of gebruikers van terreinen, waarop zich al dan niet bewoonde dassenburchten bevinden, een beheers- of gedoogvergoeding wordt uitgekeerd. In een latere fase kan dit tot voor dassen belangrijke landschapselementen en voedselterreinen worden uitgebreid. In Nederland bestaat zo'n vergoedingssysteem reeds meerdere jaren. Boeren, die een dassenburcht op hun grond gedogen, kunnen in Nederland uit het Jachtfonds een vergoeding van f 300 (bfr 5400) verkrijgen.

Dirk Criel